

виразити себе і представити себе переконливо». Але навіть в цьому випадку ця оцінка на перший погляд може здатися різкою. Такий зворотній зв'язок дуже допоможе здобувачеві поліпшити свій стиль майбутніх співбесід. Однак замість цього роботодавці зазвичай не наводять жодних причин або навіть нечітко вводять в оману причини для відмови, які зовсім не допомагають кандидатам. Після прийому на роботу історія успіху людей, які знають, як опанувати м'які навички, триває завдяки набагато кращим кар'єрним можливостям.[1] Простий факт, який можна перевірити в повсякденному діловому житті, полягає в тому, що роботодавці можуть просувати співробітників з чудовими навичками міжособистісного спілкування. Коли справа доходить до просування по службі, одних тільки хороших навичок вже недостатньо, щоб бути першим вибором.

М'які навички формують особистість людини. Мрія будь-якого викладача полягає в тому, щоб випускники, особливо вищих навчальних закладів, були не тільки експертами в певній галузі, а й зрілими особистостями з добре збалансованим, закінченою освітою. Однак ця характеристика відбивається в м'яких навичках, а не в жорстких навичках. За останні десятиліття в багатьох суспільствах думку про soft skills значно змінилося. У той час як раніше освоєння жорстких навичок оцінювалося на першому місці, а м'які навички вважалися «приємними», зараз це сприйняття перевернулося. Як згадувалося раніше, хороші комунікативні навички можна легко використовувати для того, щоб прохувати нестачу навичок. В даний час в цілому люди, які є екстравертом, добре розбираються в маркетингу і легко спілкуються, оцінюються вище інших, у яких відсутні ці якості.

Література:

1. Lippman L.H., Ryberg R., Carney R., Kristin A. Workforce connections: key "soft skills" that foster youth workforce success: toward a consensus across fields. - 2015. - 56 с
2. Шипілов В. Перелік видів soft skills та шляхи їх розвитку./ https://www.cfin.ru/management/people/dev_val/soft-skills.shtml.

УДК 322

Н. Г. Білоцерківська, кандидат педагогічних наук, доцент

В. В. Марченко, доктор юридичних наук, професор

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

ОСВІТНІ РИЗИКИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВОГО ГЛОБАЛЬНОГО ПРОСТОРУ

У XXI столітті з переходом до постіндустріального етапу розвитку відбулися суттєві зміни у конструюванні світового глобального простору. Для узагальнення цього процесу застосовується поняття "глобалізація", яка має економічні, політичні, культурні, екологічні виміри і характеристики.

Новітні наукові розвідки концептів сучасного глобального простору мають широке міждисциплінарне поле: від теоретичних побудов поняття глобалізації, її предметних сегментів до концептуалізації вимірів пост національної політики, глобалізаційних викликів і ризиків, кризи сучасного світоустрою. На слухну думку провідного дослідника сучасного суспільно-гуманітарного дискурсу З.

Баумана, саме ці виміри пов'язані з глобальними трансформаціями середовища в якому функціонують різні соціальні інститути, у тому числі й освіта. [1.13]

Актуальність зазначеної проблематики обумовлює необхідність формування якісно нових теоретичних конструкцій, відповідного методологічного підґрунтя, що адекватно інтерпретують зміст і розвиток нового варіанта соціальної реальності (сучасного суспільства). Крім того, в науковому співтоваристві акцентується увага й на самому змісті цих нових теоретичних побудов, які все частіше описуються в категоріях “виклики”, “ризики”, “дилеми”, “конфлікти” тощо. [1.15].

Результати наукових досліджень, звернення до зарубіжного досвіду засвідчують, що глобалізація породжує нові реалії сучасного суспільства, серед яких освіта набуває значення не тільки соціального ресурсу, важливого для відтворення глобальної економіки, а її індикатором вимірювання людського потенціалу, суспільного прогресу, якості та рівня життя, нерівності, соціального виключення, вразливості та ін. Тому ґрунтовне розуміння всіх можливих ризиків дає можливість управління ними, формування стратегії подолання кризових явищ суспільства.

Дослідження різних видів ризиків, що пов'язані з освітою, проблемами її доступності, нерівності, депривації присвячені праці І. Балабанова, В. Віглінського, В. Гнатурова, О. Устенко, І. Посохова, А. Фомичева. Самостійними напрямками дослідження стає вивчення ризиків у функціонуванні і трансформації системи вищої освіти, в межах яких розглядають природу економічних наслідків та втрат, загроз, що постають перед суспільством (Є. Горбунова, І. Жилияєв, М. Ларіонов, Є. Сабуров, В. Віткін, О. Грішнова та ін).

Отже, дослідники зазначають, що освітні ризики призводять до відповідних втрат, а вразливість, нерівність, поляризація доходів, конфлікти, екологічна та природовольча нестабільність загрожують суспільному прогресу.

Тому розуміння освіти як ключового механізму розширення можливостей і вибору людини, як визначальної стратегічної основи розвитку особистості, суспільства, нації й держави, потребує виокремити, систематизувати освітні ризики, що можуть створювати “ефект накопичування” і, як наслідок, стимулювати процесу виключення особистості та інші кризові явища. [2.362].

Враховуючи складний характер виникнення та соціальні, економічні, інституційні витоки, дослідники надають наступну класифікацію освітніх ризиків:

- ризики доступу - це ризик інституціональної недоступності певного рівня освітньої підготовки, ризик фізичної недоступності навчальних закладів для людей з інвалідністю;
- ризики участі - це ризик фінансової неспроможності щодо здобуття бажаного рівня освіти, ризик за дискримінаційними ознаками (гендерної, інвалідність, відсутність громадянства);
- ризики якості - ризик нерівності освітніх результатів, неактуальності освітньої програми, знецінювання дипломів;
- ризики використання освітнього потенціалу - це ризики використання результатів освіти та її корисності, ризик безробіття, низької

конкурентоспроможності, трудової міграції, втрати соціальних компетенцій, соціального відторгнення, ризик знецінення людського капіталу. [4.154]

• Отже, проблема ідентифікації освітніх ризиків, їх класифікація потребує подальшого розширення досліджуваних аспектів та виявлення факторів, явищ, процесів, що формують критичні дисбаланси та становлять загрозу глобальному суспільству.

Література:

1. Бауман З. Индивидуализированное общество / Зигмунт Бауман; [пер. с англ. под ред. В.Л. Иноземцева]. М.: Логос, 2005. 390с.
2. Денисенко І. Д. Сучасне суспільство: у пошуках ефективних стратегій дослідження / І. Д. Денисенко // Сучасне суспільство: соціально-політичні і соціокультурні виміри : монографія / [О. О. Безрук, А. В. Горбачов, Ю. А. Данько та ін.]; за ред. І. Д. Денисенко. Харків: ТОВ "ДІСА ПЛЮС", 2017. 388 с.
3. Жванія Т. В., Пелішенко І.І. Феномен "соціального виключення" як ознака кризовості сучасного українського суспільства / Т. В. Жванія, І. І. Пелішенко // Сучасне суспільство: соціально-політичні і соціокультурні виміри : монографія / [О. О. Безрук, А. В. Горбачов, Ю. А. Данько та ін.]; за ред. І. Д. Денисенко. Харків: ТОВ "ДІСА ПЛЮС", 2017. 388 с.
4. Хмелевська О. М. Освітні ризики у контексті людського розвитку. Демографія та соціальна економіка, 2016. №3. С. 145-157. URL: <https://dse.org.ua/archive/28/12.pdf>. (дата звернення : 01.02.2021).

УДК 374

Л. І. Бринь, аспірантка
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДОРОСЛИХ В ГРОМАДСЬКИХ ВІРОСПОВІДНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

За даними ООН, пандемія COVID-19 створила найбільший зрив системи освіти в історії, що торкнулося майже 1,6 мільярда учнів у понад 190 країнах світу на всіх континентах [1, с. 2]. Карантинні обмеження у вигляді безпрецедентних заходів соціальної ізоляції та безпеки вплинули на весь сектор освіти в Україні, включаючи неформальну освіту дорослих. В той час як заклади дошкільної, середньої та вищої освіти були вимушені швидко, без права зупинки освітнього процесу, переходити на дистанційну форму навчання, суб'єкти неформальної освіти дорослих по-різному реагували на зміни, залежно від рівня організаційного розвитку, мети та змісту діяльності, наявності фінансування, тощо.

Реалії пандемії в умовах карантинних обмежень стали провідним чинником і стимулом переосмислення і переформатування організаційних форм, змісту, моделей, методів неформальної освіти дорослих. Частина громадських віросповідницьких організацій відмінила або відклала заплановані освітні заходи, інші – з різною швидкістю відреагували на зміни та запропонували цифрові формати своїх щорічних заходів, працюючи над розробкою та апробуючи нові освітні програми дистанційного та змішаного навчання.